

کریسمس یا نوئل احمد برازده برگرفته از منابع

کریسمس یا نوئل اسم جشنی است در آیین مسیحیت که به منظور گرامی داشت زادروز مسیح برگزار می شود. بسیاری از اعضای کلیسای

روم و پروان آیین

پروتستان

، کریسمس را در روز ۲۵ دسامبر جشن گرفته و بسیاری آنرا در شامگاه ۲۴ دسامبر نیز برگزار می کنند. اعضای بیشتر کلیساهای

ارتودوکس

در سراسر دنیا نیز روز بیست و پنجم دسامبر را به عنوان میلاد مسیح جشن می گیرند. برخی از مسیحیان ارتودوکس در

روسیه

اوکراین

سرزمین مقدس

(ناحیه تاریخی اسرائیل) و دیگر مکانها، به سبب پیروی از

گاهشماری یولیانی

، جشن کریسمس را در روز ۷ ژانویه برپا می دارند. اعضای

کلیسای آرامنه

طبق سنت منحصر به فردی، روز میلاد و همچنین روز

غسل تعمید

مسیح را همزمان در روز ششم ژانویه جشن می گیرند.

ایام دوازده روزه کریسمس با سالروز میلاد مسیح در ۲۵ دسامبر آغاز گشته و تا جشن خاج شوپان در روز ۶ ژانویه ادامه می یابد. هرچند مهم ترین عید مذهبی در گاهشمار مسیحی، روز

عید پاک

(به عنوان روز مصلوب شدن و رستاخیز عیسی) است، مردم بسیاری به خصوص در کشورهای

ایالات متحده

و

کانادا

، کریسمس را مهم ترین رویداد سالانه مسیحی محسوب می دارند. با وجودی که این روز، یک عید مذهبی شناخته می شود، از اوایل سده بیستم میلادی به بعد به طور گسترده به عنوان یک جشن غیر مذهبی برگزار شده و برای بیشتر مردم، این ایام فرصتی است برای دور هم جمع شدن اقوام و دوستان و هدیه دادن به هم. کریسمس با آیین های ویژه ای به طور مثال آراستن یک درخت کاج، برگزار شده و شخصیتی خیالی به نام

بابانوئل

در آن نقشی مهم دارد.

ریشه لغوی

واژه کریسمس (به [انگلیسی](#): Christmas)؛ به معنای «مراسم عشای ربانی (مَس) در روز مسیح» [\[۱\]](#) در حدود سال ۱۰۵۰ میلادی به صورت واژه Christes maesse در انگلیسی قدیم به معنی «جشن مسیح»، وارد زبان انگلیسی گردید و محققان معتقدند، گونه کوتاه تر آن یعنی Xmas شاید در قرن سیزدهم برای نخستین بار به کار رفته باشد. واژه قدیمتر «یول» (Yule) احتمالاً از واژه آلمانی [j l](#) یا انگلوساکسونی [ge l](#) که به جشن [انقلاب زمستانی](#) اشاره دارد، مشتق شده است. واژه‌های متناظر در دیگر زبانها چون نَویداد (Navidad) در اسپانیایی، ناتاله (Natale) در ایتالیایی و نوئل (No l) در فرانسوی، همگی معنای «میلاد» را تداعی می‌کنند و واژه آلمانی «وایناختن» (Weihnachten) به معنی «شب تقدیس شده» می‌باشد.

ریشه تاریخی

تأثیر اقتصادی کریسمس از مهم ترین عواملی است که به طور پیوسته در طول چند سده گذشته در بسیاری از مناطق جهان، باعث [رشد اقتصادی](#) بوده است.

در دوران ما قبل تاریخ، مردم سرزمین های مختلف، فرا رسیدن نیمه زمستان را - که شب ها به تدریج کوتاه می شد و طول روزها افزایش می یافت - با آتش افروزی و آیین های قربانی و مراسم سنتی جشن می گرفتند. رومیان، این روزها را جشن "ساتورنالیا" می نامیدند و در ماه دسامبر، چند هفته را به شادمانی و قمار بازی می گذراندند. قبایل ژرمن شمال اروپا نیز نیمه زمستان را با عیش و نوش و مراسم مذهبی جشن می گرفتند. [۱] [جامعه مسیحیت اولیه](#)، میان تاریخ واقعی میلاد عیسی مسیح و مراسم مذهبی بزرگداشت این واقعه، فرق می نهاد. در دو قرن نخست پیدایش آیین مسیحیت، بازشناسی تاریخ زادروز شهدای مسیحی و به پیروی از آن، عیسی، با مخالفت های بسیاری در بین پیروان این آیین روبرو شد. عده بسیاری از پدران کلیسا، نظرات نیشدار و کنایه آمیزی در خصوص برپایی جشن تولد افراد در ادیان

[پاگانسیم](#)

(آیین های دگرگیشی یا چندخدایی) داشتند و در واقع از دید کلیسا، این روز جانسپاری قدیسان و شهدا بود که می بایست به عنوان روز واقعی به دنیا آمدن آنان، گرامی داشته شود. منشا دقیق انتخاب روز ۲۵ ماه دسامبر به عنوان میلاد عیسی مسیح در پرده ای از ابهام قرار دارد و تاریخدانان در مورد آنکه مسیحیان از چه زمانی شروع به برپاداشتن جشن میلاد مسیح نمودند، راسخ نیستند. گرچه اناجیل چهارگانه در

[عهد جدید](#)

، تولد عیسی را با جزئیات شرح می دهند، ولی هیچ تاریخی در آنها ذکر نشده است.

[۲]

روز ۲۵ دسامبر، برای نخستین بار در سال ۲۲۱ پس از میلاد، در نوشته های

[سکستوس ژولیوس افریکانوس](#)

(اولین تاریخنگار مسیحی) به عنوان روز تولد مسیح، انعکاس یافته و بعدها به طور فراگیر در عالم مسیحیت پذیرفته شده است.

اما بیشتر محققان معتقدند که این روز در [امپراتوری روم](#) جایگزینی برای جشن «روز تولد خورشید شکست ناپذیر» (dies solis invicti nati

) که در هنگامه

[انقلاب زمستانی](#)

به عنوان نماد نوزایی خورشید، به دور افکندن زمستان و ندای تولد دوباره بهار و تابستان برگزار می شد، رایج گردید و در واقع کریسمس، صورت «مسیحی شده» این جشن است. پیش از پذیرفتن آیین مسیحیت به عنوان دین رسمی روم در قرن چهارم میلادی، رومیان هر ساله در روز ۱۷ دسامبر در جشنی به نام

[ساتورنالیا](#)

به سیاره

[کیوان](#)

(ساتورن)، ایزد باستانی زراعت، احترام می نهادند. این جشن تا هفت روز ادامه می یافت و

[انقلاب زمستانی](#)

را که طبق گاهشماری یولیانی باستان حدوداً در ۲۵ دسامبر واقع می‌شد، شامل می‌گردید. هنگام عید ساتورنالمیا، رومی‌ها اقدام به برپاداشتن جشن و سرور، به تعویق انداختن کسب و کار و منازعات، هدیه دادن به همدیگر و آزادکردن موقتی برده‌ها می‌نمودند. همچنین آیین رازآمیز

میترائیسم

، بر پایه پرستش ایزد باستان ایران زمین،

میترا

، در سرزمینهای تحت فرمانروایی روم باستان اشاعه زیادی یافته بود و بسیاری از رومیان، رویداد بلندتر شدن روزها به دنبال انقلاب زمستانی را با شرکت کردن در مراسمی به منظور بزرگداشت زادروز میترا، در ۲۵ دسامبر جشن می‌گرفتند. این جشنها و سایر مناسک تا اول ژانویه ادامه می‌یافت که رومیان این روز را نخستین روز ماه و سال جدید می‌دانستند.

کلیسای کاتولیک روم روز ۲۵ دسامبر را به عنوان زادروز مسیح برگزید تا به مراسم پاکانیسم در آن زمان معنا و مفهوم مسیحی بخشد. برای نمونه، کلیسا جشن زادروز میترا خدای نور و روشایی را با جشن بزرگداشت زادروز عیسی که عهد جدید او را نور و روشنی جهان می‌نامد، جایگزین نمود. کلیسای کاتولیک با این امید که پیروان آیین میترا را به آیین مسیحیت وارد کند، به آنها اجازه داد تا به عنوان بزرگداشت زادروز مسیح به برگزاری جشن و سرور خود در تاریخ معین شده پیشین ادامه دهند.

بابانوئل

نوشتار اصلی: بابا نوئل

شخصیتی که امروزه به شکل پیرمردی مهربان و چاق است و با لباس سرخ رنگ و ریشی سفید و بلند، هنگام کریسمس در میان برگزارکنندگان این جشن ظاهر می‌گردد به چندین اسم شناخته می‌شود که بابانوئل (Papa noel)، سانتا کلوز (Santa Claus)

و سنت نیکولا)

Saint Nicola

(از معروفترین این اسامی اند.

تاریخچه بابا نوئل

در سده چهارم میلادی، یکی از اسقف‌های آسیای صغیر (ترکیه امروز) به خاطر رفتار مهربانانه اش با کودکان شهرت یافت. این شخص که بعدها به

قدیس) شهرت یافت، در نقاشی‌های

قرون وسطا

و عصر

رئسانس

به شکل مردی بلند بالا با چهره‌ای جدی و نجیبانه نشان داده شده است و تا حدود قرن شانزدهم، جشن مخصوص او در روز ششم دسامبر در سراسر اروپا برگزار می‌گردید، اما از آن پس، این جشن، تنها به پروتستان‌های هلند منحصر گردید.

[۴]

مهاجران هلندی که به

آمریکای شمالی

کوچ کردند، این رسم را با خود به آن کشور بردند و در آنجا بود که نام او به سانتا کلوز (به

انگلیسی

:

SANTA CLAUS

(تغییر یافت.

[۵]

آیین‌های کریسمس

برگزاری کریسمس در کشورهای مختلف مسیحی بنا به سنت و رسم و رسوم آنان، تفاوت‌هایی نیز با یکدیگر دارد. اما مشترکات این مراسم این است که: مسیحیان برای جشن گرفتن میلاد عیسی مسیح به کلیساها می‌روند، در منزل یک درخت کاج را تزیین و چراغانی می‌کنند و در خیابان‌ها و کوچه‌ها دسته‌دسته سرودهای پرستشی و شکرگزاری اجرا می‌نمایند.

درخت سرو

امروزه در تمام جهان درخت سرو نماد مهم کریسمس است. اما درخت سرو در آئینهای پانگان و فرهنگ قدیم ایران نیز بسیار مهم بوده و درخت جاودانگی تلقی می‌شده است هنوز در بسیاری از نقاط ایران به درخت سرو با نگاه تقدس نگاه می‌شود داستان درخت سرو

کشمیر

بریده شدن آن بدستور خلیفه عباسی یکی از مطالب تاریخی در مورد تقدس

درخت سرو

است در خراسان و بطور مشخص در

زبید

درخت سروی وجود دارد که در یکصد سال گذشته بارها بخاطر رفتار مردمان سنتی و نوگرایان بر سر تقدس درخت درگیری بوجود آمده است. در اکثر شهرهای قدیمی آسیای میانه هنوز هم بر درختان

سرو

روش و یا تکه پارچه‌ای گره می‌زنند به امید اینکه گره از مشکل آنها گشوده شود و به آرزوی خود برسند.

